

ST.

15. OKT. 1948
60. ÅRGANG
NUMMER 39-40

FRAM KRISTMENN FRAM

OLAV

INNHALDSFORTEGNELSE:

TANKAR EFTER KRISTIANSAND - KATOLSK KVIN-
NER OG F. N. - HVORFOR JEG GÅR I KLOSTER - TIL
DOMFEST I KØLN, IV - FRANSK RØST OM ØKUME-
NIKK - ET BUD EN BYRDE? - TANKER OMKR. EN BOK

TANKAR EFTER KRISTIANSAND

For «St. Olav» av Sven Stolpe

Den nordiske katoliken står i en egendommelig situation — som hans protestantiske vän aldrig rätt kan förstå. Han är i viss mening främmande i sitt eget land, så till vida som i dess nuvarande kulturtyp icke finns plats för vissa av de andliga erfarenheter, som är grundläggande för hans eget personliga liv. Vad som för den nordiska katoliken är ryggraden i vår kultur, är för protestanten mer eller mindre likgiltigt vrakgods, värt att snart glömmas. Vi läser med helig iver och glädje den heliga Birgitta — som Ida Friederike Görres, som upptäckt henne, kallar «den mäktiga», — men i svensk kultur är Birgitta icke en levande makt: det finns ingen modern biografi, ingen modern upplaga eller översättning av hennes uppenbarelser, och sådana klassiska mästerverk som hennes försvar för sonen Karl mot djävulen eller hennes bild av Kristi korslidande är totalt okända även för den högt bildade svensken. Vi äger i Sverige en stor och självständig katolsk skald, biskop Brynolfus. Hans törnekronans officium tillhör det största i vår litteratur — det är fullkomligt okänt, trots att det redan av formellt estetiska skäl vore värt en rangplats. Våra övriga helgon är så till den grad glömda, att de icke ens lever som namn; än mindre har de något levande förhållande till samtida svensk kristendom. För oss blir därför den nordiska kulturen — som vi älskar — avskuren från sina heligaste värden, utan rötter, utan kontakt med sina största personligheter. Detta sagt med all respekt för de redliga ansträngningar, som alltjämt förekommer i den protestantiska kyrkan i våra länder.

Vad är då vår uppgift?

Bland annat att återknyta dessa lossade band! Att

väcka till nytt liv våra glömda helgon och katolska diktare! Det måste en gång för det svenska AC bli en central uppgift att föranstalta både en vetenskaplig och en populär upplaga av den heliga Birgittas uppenbarelser och brev men också — och framför allt — att så intensivt uppleva det andliga budskapet hos denna väldiga sierska och visionär, att det får makt att göra sig gällande också i samtidens nordiska kultur. Vi måste med vetenskapliga metoder bevisa, att vår tes är sann, när vi hävdar, att vår kultur blivit avskuren från sina rötter, och att oändliga värden ligger dolda eller glömda. För oss själva betyder detta att försöka träda i innerligaste gemenskap med vår historias troshjältar och helgon.

*

Det är en nära till hands liggande frestelse för katoliken att — bland annat med reflexioner som ovanstående till bakgrund — se på den samtida protestantiska kyrkan som en maktlös faktor. Ofta hör man i våra kretsar ett slags gyckel med den «livlösa» protestantismen, som då ställes i kontrast mot katolicismens elitprestationer i t. ex. Frankrike. Man skulle vilja varna för sådana tendenser. Den norska kyrkans hållning under kriget, ett kristet geni som Kaj Munk, och den enastående blomstringen i svensk teologi är tre exempel, som kunde vara nog för att få all sådan förhävelse att lägga sig. Kunde vi själva tänka igenom trons alla problem med samma skarpsinne och grundlighet som Anders Nygren och Gustaf Wingren, kunde vi själva vara kristet skapande i samma grad som Kaj Munk eller visa en sådan heroisk hållfasthet som den norska kyrkan under Berggravs led-

VÅRE KIRKER på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersvegen 1.

Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegrd. og Biskopen 42 52 87).

Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.15: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høgmesse m. preken.
Kl. 19: Aftengudstjeneste.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.

Fransiskanerne, tlf. 68 08 68.

Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.
Kl. 17: Aftengudstjeneste.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.

Dominikanerne, tlf. 44 23 24.

Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.
Kl. 18: Kompletorium.

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.

Soknepresten, tlf. 53 77 35.

Kl. 9.05: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse.
Kl. 17.45: Aftengudstjeneste.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.

Prestegården, tlf. 37 45 90.

Kl. 7: Høgmesse. Kl. 17: Aft.gudstj.

Vår Frue Villas kapell, Montebello, Smestad.

Prestegården, tlf. 55 81 21.

Kl. 8.30: Høgm. Kl. 16.30: Aft.gudstj.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.

Soknepresten, tlf. 2209.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høgmesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.

Soknepresten, tlf. 15 410.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.

Soknepresten, tlf. 2019.

Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.

Soknepresten, tlf. 1438.

Kl. 8.15: Ottemesse. Kl. 10.30: Høgm.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1

Soknepresten, tlf. 1168.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.
Kl. 19: Aftengudstjeneste.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torvg. 113.

Soknepresten, tlf. 1751.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.
Kl. 18: Aftengudstjeneste.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.

Soknepresten, tlf. 3195.

Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.
Kl. 18: Aftengudstjeneste.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.

Soknepresten, tlf. 266.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.

Soknepresten, tlf. 4225.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.

Soknepresten, tlf. 644.

Kl. ¼ 8: Fromesse. Kl. ¼ 11: Høgmesse.
Kl. 19: Aftengudstjeneste.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.

Soknepresten, tlf. 25 534.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.
Aftengudstjeneste.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.

Presteboligen, tlf. 9028.

Kl. 9.30: Høgmesse. Aftengudstj.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.

Soknepresten, tlf. 2238.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

KUNNGJØRINGER:

Abonnement på St. Olav kan også tegnes som gaveabonnement.

Mange vil sikkert abonnere på St. Olav. Men kanskje har de ikke tenkt på det? Kanskje har de ikke råd? Kanskje bor de i utlandet? Kanskje kan de ikke ordne det selv?

DU kan hjelpe! Vi har innrettet oss med gavekort. Det foregår slik:

1. Send inn kr. 10.00 til eksp. I retur får du et gavekort.
2. Send det til en eller flere du vet vil sette pris på det.
3. La mottageren helst få vite hvem som gir.
4. La eksp. få vite navn og adr. til mottageren.

Abonnement pr. år kr. 10.00, pr. halvår kr. 5.00, pr. kvartal kr. 2.50. — Til utlandet kr. 12.50 pr. år.

Klipp ut!

BESTILLINGSEDEL

Nye abonnenter på St. Olav

1. (navn) kr.
(adr.)
2. (navn) kr.
(adr.)
3. (navn) kr.
(adr.)

- a) Jeg betaler selv mitt abonnement.
- b) Abonnementene er en gave fra undertegnede og gjelder for 1948..... inntil det oppsies.
- c) Gavekort ønskes sendt.
(Stryk det som ikke passer.)

Min egen kontingent for 19.....

kr.

Tilsammen kr.

Beløpet følger i bankobrev — pr. post-anvisning.

(Stryk det som ikke passer.)

(Navn:)

(adr. :)

Til: St. Olavs Ekspedisjon, Akersveien 5, Oslo, eller ved landets postkontorer.

ST. OLAV

KATOLSK UKEBLAD

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.

Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

Redaksjon og ekspedisjon: Akersv. 5 I.
Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: 9.30—16, unntatt onsdag. Lørdag: 9.30—13.
Utbetalinger kun tirsdag kl. 13—14.

Abonnementspris: Kr. 2.50 pr. kvartal, for utlandet + avisporto.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen fredag aften.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 17. OKT.: 22. s. etter pinse. Ep. Filip. 1, 6—11. Ev. Mt. 22, 15—21.
Mandag: Lukas evang. Tirsdag: Peter fra Alcantra, bekj. Onsdag: Johannes Cautius, bekj. Torsdag: Hilario, abbed. Fredag: ferieldag. Lørdag: Marias lørdagsmesse.

SØNDAG 24. OKT.: 23. s. etter pinse. Ep. Filip. 3, 17 — 4, 3. Ev. Mt. 9, 18—26.
Mandag: Chrysanthius og Daria, mart. Tirsdag: Evarist, pave, mart. Onsdag: Vigil for apostl. Simon og Juda. Torsdag: Simon og Juda, apostl. Fredag: ferieldag. Lørdag: Vigil (anticipert) for Allehelgensfest.

SØNDAG 31. OKT.: Kristi Konge-fest.

ning gjorde under kriget, så kunde vi vara ganska nöjda. I själva verket är situationen en helt annan, i varje fall i Sverige. Vi står där inför en protestantisk statskyrka, väpnad till tänderna med teologiska argument, beredd att ta vilka duster som helst med katolska teologer och upp- buren av en stor falang fromma, gudshängivna och tapp- ra män och kvinnor. Sant är, att det i Norden också finns en stor slapphet — liksom överallt. Men märk väl: våra länder har aldrig upplevat revolutionen, vi har ingen mot- svarighet till de 3 fjärdedelar av det franska folket, som mistat nästan all kontakt med eller kunskap om det kristna livet — i denna mening är Sverige ett vida mer kristet land än Frankrike! Jämför den svenska arbetar- rörelsen, där kanske var tredje man står någon kyrklig eller frikyrklig organisation nära, med den praktiskt taget *helt* avkristnade franska arbetarrörelsen! Jämför den andliga döden, den totala avkristningen i väldiga franska bondedistrikt med en vanlig svensk landsförsam- ling! I själva verket är det alldeles i sin ordning, att Kyrkan betraktar sin uppgift i Frankrike som en mission: man får börja om från början. Och var och som vill ut- föra ett katolskt verk i Norden och icke lär sig respek- tera och se, vad protestantismen här har utträttat, kom- mer osvikligen att misslyckas.

En annan sak är, att vi aldrig kan frångå vår över- tygelse, att Kyrkan ensam har den fulla sanningen.

*

En speciell uppgift för Nordens katolska akademiker förefaller vara att sätta sig in i det finaste katolska teo- logiska och filosofiska tänkandet. I Sverige är generation efter generation klavbunden av den s.k. Uppsala-filoso- fien, vilken aldrig blivit vetenskapligt nedbruten, aldrig fått någon jämbördig motståndare. Den enda filosofi, som kan slå vapnen ur händerna på denna teori är den thomistiska. Men ännu saknar vi nordiska thomister som kan ta upp denna kamp! När det en gång sker, kommer äntligen den protestantiska kyrkan att inse, att den i oss har en bundsförvant och icke en fiende. — På samma sätt är det en stor uppgift för katolska akademiker att på nästan alla kulturlivets olika fält presentera den katol- ska tankens resultat: jag tänker t. ex. på den rörelse bland dominikanerna som heter *Economie et humanisme* eller på det katolska estetiska tänkandet.

*

I Kristiansand förekom egentligen inga motsättningar, men den lyhörde kunde avlyssna vissa karakteristiska spänningar. En av dessa var spänningen mellan aktivitet och kontemplation. Som representant för den «aktiva» gruppen skall jag be att få något förklara mig.

När jag talar om aktivitet, menar jag kärlek och ingen- ting annat. Jag har föga intresse för yttre organisationer av olika art, hur nödvändiga de kanske än må vara. Men jag är — efter mer än tio års aktivt arbete i Oxfordgrup- pen och i gemenskap med kyrkorna i både Norden och i England—Amerika — särskilt rädd för *en* sak: själful- het, andlighet utan tacksning, munk-imitationer bland lek- män, som icke först ser sina elementära kärleksplikter. Jag är rädd för allt tal om olika slags «spiritualitet», allt diskuterande av andliga finesser, hela denna värld av hemmagjord andlighet som Ida Friederike Görres på ett lysande sätt karakteriserat i sin bok «Das verborgene Antlitz», när hon talar om en viss sorts «fromma flickor»: «Sie produzierten religiöse Gedanken und Gefühle frei nach dem Muster höchster Mystik, schwelgen in Leiden-

sehnsucht, beten um Kreuz und Erniedrigung, träumen von Martyrium, füllen ganze Tagebücher mit solchen 'Elebnissen', reden mit gleichgesinnten über nichts ande- res . . .» När jag hör sådan själfullhet tala om att «jag offrade min huvudvärk för den och den» eller «jag off- rade min väntan på bussen för kyrkan i Norden» — så vill jag först ha reda på om vederbörande hjälper sin mor, bistår en fattig kamrat i AC, har skänkt Gud för- foganderätten över sina pengar, förmår visa kärleksfullt överseende mot tråkiga präster eller radbandsrasslande äldre damer, som icke följer med mässan. Jag tror med andra ord på nödvändigheten av en stor *realism* och sak- lighet, om vi skall någonsin kunna drömma om att tända andra själar att se våra syner och närma sig kyrkan. Den aktivitet och kärlek, jag talar om, kan emellertid icke vinnas på någon annan väg än den inre. (I Kristiansand saknade jag tillräcklig tid på programmet för helt enkelt tystnad, meditation, lyssnande.) De utländska präster, som offerar sig för kyrkan i våra länder, kämpar med oerhörda svårigheter, redan därigenom att de icke så lätt kan förstå våra folklynnen. Jag tror därför på en katolsk lekmanaktivitet — låt vara självfallet individuellt un- der strängaste kontroll av en biktader. Om man själv går omkring med ett stycke själfull katolicism att ut- ställa på söndagsförmiddagarna och inbillar sig, att se- dan prästerna får göra resten — så kommer aldrig Nor- den att finna vägen tillbaka till sin katolska tro.

Sven Stolpe.

N. K. K. F. s BOKLOTTERI TIL INNTEKT FOR BLADET «ST. OLAV»

I disse dager har Norges Katolske Kvinneforbund sendt sine medlemmer en fortegnelse over de bøker som er inn- kommet til utlodningen. Det er en samling av gode og verdifulle bøker, til dels ganske kostbare, og litt for en- hvers smak. Av større verker nevner vi familieboken «Norsk Helseverk» ved professor dr. med. Axel Strøm, Hans Aanruds «Samlede verker» i 3 bind, hvor vi på ny kan stifte bekjentskap med «Sidsel Sidserk» og «Solve Solfeng», fortellinger som er like hyggelige å lese for voksne som for barn, Frans Werfels berømte roman «San- gen om Bernadette» i 2 bind, professor Giuseppe Riciottis «Jesu Kristi Levned» i 2 bind (innb.) med illustrasjoner fra det hellige land og en rekke romaner, norske og over- settelser, både eldre som ikke lenger er å få kjøpt og nettopp utkomne, sam en del engelske, franske og svenske bøker.

Der blir ca. 50 trekninger, og prisen pr. loddbok er kr. 12.50 for 50 lodder. Hver 4. loddbok har sjansen til å vinne. Det gjelder derfor å sikre seg en loddbok i tide. Trekningen skal foregå i desember. Vi kan selvfølgelig ikke nok anbefale denne utlodning til St. Olavs lesere.

Foruten hos medlemmene kan loddbøker fåes i St. Olavs ekspedisjon og hos N.K.K.F.s kasserer, frk. Maria Müller, Kirkeveien 57, Oslo.

Memorandum fra verdens katolske kvinner til De Forenede Nasjoner

Det katolske Verdenforbund av kvinner, U.I.L.F.C., har tilstillet generalsekretæren i F.N., Trygve Lie, følgende memorandum:

«I anledning av den debatt som er åpnet i F.N.s generalforsamling i Paris i september 1948 angående Menneskerettserklæringen, har U.I.L.F.C. som konsultativt medlem i F.N.s økonomiske og sosiale råd (kategori B) utarbeidet et memorandum der man gjør rede for og utvikler den allmennelige tenkemåte og innstilling hos 36 millioner kvinner fra 5 verdensdeler som står tilsluttet vårt forbund. Med særlig glede har man festet seg ved følgende punkter i de foreslåtte tekster:

Ad 10: henvisningen ikke bare til menneskets fysiske og intellektuelle, men også til det *moralske liv*.

Ad 20: omtalen av plikten til brorskap mellom menneskene og inividets plikt overfor samfunnet.

Ad 30: den plass som gis familien «grunnlagt på giftermålet»; «samfunnets naturlige og fundamentale element» og statens plikt til å verne om disse to institusjoner; lovbeskyttet adgang for enhver til å kunne tre inn i familielivet; en lønn som sikrer ikke bare arbeideren, men også familien en passende levestandard.

Ad 40: full religionsfrihet, her også innbefattet fri religionsundervisning.

Imidlertid mener vi at der bør gjøres enkelte tilføyelser i den tekst som er foreslått og at enkelte ting bør få en nøyaktigere redaksjon. Dette gjelder følgende 8 punkter:

I. I betraktning av at retten til liv slik som uttrykt i artikkel 4 ikke nødvendigvis omfatter forbud mot inngrep i menneskets fysikk, foreslår vi at denne artikkel får følgende ordlyd:

«Ethvert individ har rett til liv fra livets første stund, til fysisk integritet, til frihet, til sikkerhet for sin person.»

II. Artikkel 14 synes å være avhengig av et lands lover om (den fundamentale) retten til eiendom, og kan føre til at dette ikke betraktes som en virkelig menneskerettighet.

Der er likeleds grunn til å gi uttrykket for denne rett en nøyaktigere redaksjon slik at den både garanterer fortolkningen og nuanserer kravene. Vi foreslår derfor følgende redaksjon:

«Enhver person har individuell, familie- og kollektiv rett til løs og fast eiendom, i medviten om sine egne plikter og de sosiale grenser. Utøvingen av denne rett bestemmes av lovene.»

III. Artikkel 23 hevder så utmerket retten til arbeid, men fjerner ikke muligheten av alvorlige angrep på den personlige frihet når det gjelder valg av arbeid og enda mer valg av yrke. Det foreslås derfor at første avsnitt får følgende redaksjon:

«Enhver person har rett til arbeid som nødvendig middel til underhold for sitt og familiens liv. Enhver person har rett til å velge sitt arbeid og sitt yrke, med tilbørlig hensyn til samfunnets behov og overensstemmende med de aktuelle krav.»

IV. Artikkel 24 nevner ikke en familiefars rett til å ta med seg sin familie når han settes til intellektuelt eller håndverksmessig arbeid i et annet land. Der foreslås følgende redaksjon av artikkel 24's avsnitt 2:

«Enhver emigrant, som settes i intellektuelt eller manuelt arbeid i utlandet, har rett til å ta sin familie med seg.»

2. avsnitt i denne artikkel kommer så som avsnitt 3.

V. I betraktning av at artikkel 25 og 26 vedrørende sosial hjelp og sikkerhet i sin nåværende redaksjon kan føre til, at privatpersoner og grupper utenom staten vil bli utelukket, foreslår vi at artikkel 25 får følgende tilføyelse:

«2. avsnitt: Staten og samfunnet kan ikke greie det ansvar som faller på dem for borgernes sunnhet og sikkerhet, uten at nødvendige, sosiale forholdsregler blir tatt og hjelpeaksjoner fra frivillige grupper og individer som ønsker å delta i dette arbeid blir støttet.»

VI. Den beste måten å forsvare barnets rett på er å gi det støtte i familien, og vi ber om at den hjelp og assistanse som forutsees i artikkel 26, må bli dem gitt, i overensstemmelse med det som artikkel 13 bestemmer. Vi foreslår derfor 2. avsnitt i artikkel 26 gitt følgende redaksjon:

«Hjelp og spesiell assistanse må gis til moderskap og barn i overensstemmelse med hva artikkel 13 forutsetter.»

VII. Artikkel 27 vedrørende undervisning nevner bare plikten hos staten (eller samfunnet) og artikkel 28 som omhandler oppdragelsen nevner ikke dem som har barna i sin varetekt. Der er dessuten grunn til å peke på familiens ansvar og rett, og idet man således kompletterer hva som sies om denne fundamentale rett i artikkel 13 og 24, foreslår vi at redaksjonen av artikkel 27 tillempes slik:

«Hver person har rett til undervisning, og ansvaret for den ligger i første rekke hos familien. Den elementære undervisning osv.....»

VIII. I overensstemmelse med hva som ovenfor er sagt bør artikkel 28 forandres således:

«Oppdragelsen som familien først og fremst har ansvaret for» etc.

✱

U.I.L.F.C. har også sendt følgende memorandum vedr. «Erklæringen om barnets rett, — den såkalte Genfererklæringen.

Vi har den ære gjennom dette memorandum å fremkomme med U.I.L.F.C.'s ønsker i forb. med «erklæringen om barnets rett», idet vi tør regne med at denne erklæring må bli et tillegg til forslaget om «Menneskerettighetserklæringen.

L'Union Internationale des Ligues Feminines Catholiques peker på:

At i det som «Erklæringen om barnets rett», Genfer-

HVORFOR JEG GÅR I KLOSTER

Byrådsmedlem og bibliotekar Anna Møldrup, Haderslev, om sine beveggrunner til å si verden farvel.

Hvorfor vil hun i kloster? Og hvordan er hun i det hele tatt?

Menneskenes barn beskjeftiger seg nå engang så meget med andres anliggender — og det behøver ikke å være av nysgjerrighet, språket har også et ord som heter *interesse* — at de dårlig kan slå seg til ro med at en begavet og studert ung kvinne, som har en usedvanlig politisk karriere bak seg, plutselig meddeler at hun vil si verden farvel og bli nonne istedenfor å halse videre mot karrierens neste trinn. Man må ha lov å spørre!

Medlem av byrådet.

Anna Elise Møldrup i Haderslev, som uten å ville det har henledet landets oppmerksomhet på seg, er 37 år, cand. mag. og bibliotekar, og har på tredje året sete i Haderslev byråd, hvor hun er en meget skattet kraft. Hun er elsket av sine velgere, kvinner og ungdom innenfor sosialdemokratiet og respektert av sine mandlige byråds-kolleger. Den 1. oktober forlater hun sitt store arbeid i Haderslev for å inntre i Benediktinerklosteret ved Sjøel Sø. Man vender sjeldent tilbake fra dette kloster. Ordrenes regler er strenge, og nonnene forlater ikke klosterets grunn. Hva er hennes motiv?

Bønnen den største fellesmenneskelige innsats.

Ett kan man svare etter bare noen øyeblikks samvær med Anna Møldrup, en inntagende og i påfallende grad

erklæringen, krever for å kunne gi barnet det beste som menneskeheten kan gi det», fins ingen garanti om det som er det naturlige, normale og gunstigste miljø for barnets vekst og oppdragelse, nemlig *familien*.

Vi ber derfor om at der i artikkel I i «Erklæringen» må bli tilføyet et 2. avsnitt som må kunne avfattes således:

«Det naturlige, normale og gunstigste miljø for barnets oppdragelse og vekst er en sunn og stabil familie. I mangel av familie eller i tilfelle av dennes uverdighet, må et miljø som har karakter av en familie tre i stedet.»

Dessuten påpeker vi at i denne «Erklæring» er intet nevnt om respekten for den rett og de plikter som ligger hos foreldrene som er kalt til å oppdra barnet og gjøre det til et nyttig medlem av samfunnet.

U.I.L.F.C. foreslår at der kommer til en ny artikkel som bestemmer:

- a. at foreldrenes rett og plikter overfor barnet må respekteres og stimuleres;
- b. at intet barn uten videre med makt må bli tatt fra foreldrene;
- c. at barn som tilhører en displaced familie, ikke må fjernes fra foreldrene;
- d. at på den annen side må det betraktes som en forbrytelse når foreldrene forlater sine barn og må straffes etter lov.

Begge dokumenter er undertegnet av presidenten Madame F. Steenberghe-Enghering og sekretæren Mademoiselle M. Romme.

oppriktig og sjelelig avbalansert ung kvinne. Motivet har en dypt alvorlig bakgrunn! I oss andre anslår tanken om å vende verden ryggen vemodige strenger — *hun ler en lys latter og sier:*

— Vil De ikke ha en Cerut — jeg tar selv en med. For selskaps skyld, det må De ikke bli forarget over.

— Nei, men kan De bli ved med *det*?

— Selvfølgelig ikke, men jeg kan så lett la være — det gjør jeg i fastetiden.

Nå svarer jeg Dem på hva De spørger meg om, sådan synes jeg det er riktigst, men det vil jo nok gi anledning til en del sarkasme at jeg uttaler meg til et blad. Jeg kan tenke meg en som kanskje vil si: «Nå, er det nå den siste reklame-innsprøytning, frøken Møldrup?» Men det får være. Hva skulle jeg med reklame?

— Er Deres beslutning uigjenkallelig?

— Ja. — Man hører på tonefallet at der er ingen tvil. — Jeg har på nesten alt hva jeg har hatt med å gjøre, prøvd beslutningen nå i snart 1½ år.

— De vender Dem helt bort fra verden?

— Det kan man godt si. Det er en kontemplativ orden jeg trer inn i. Dens ordensregler er 1400 år gamle, men følges ennå.

— Har De alltid vært katolikk?

— Nei, jeg er konvertitt. Jeg har vært katolikk i 4—5 år.

— Hva er det som har dratt Dem så sterkt?

Der er ikke antydning av fanatisme i Anna Møldrups uttrykk, bare en rolig, likesom forklart beslutsomhet: — Det er, sier hun, fornemmelsen av på denne måten, altså ved bønn, å kunne yte den høyeste innsats i medmenneskelig fellesskap. Selvfølgelig, fra første ferd, da jeg nettopp var blitt katolikk, dro det rent estetiske meg, den skønne liturgi, som virker så besnærende, men da jeg trengte dypere inn, visste jeg at bønnen var den største innsats det var mulig å yte for andre, — det er *det* jeg har prøvd og funnet fram til.

Ingen ende på det gode jeg kan gjøre i klosteret.

— Kan man forbedre mennesker med bønn?

— Vi katolikker tror jo på forbindelsen av hellige krefter. Det den ene gjør, kommer alle til gode. Jeg tenker altså ikke på sådan en direkte hjelp, for eksempel til en slektning som er i trang, — det er hele menneskeheten der dreier seg om. Naturligvis fordrer det troen på et formidlende ledd.

— Gud?

— Ja.

— Hvorfor mener De at den allgode Gud bør påvirkes ved bønn?

— Det ligger fjernt fra meg å tenke på å smigre eller true Gud. Jeg kan kanskje uttrykke det sådan: Jeg kan gjøre en innsats i mitt arbeid her, men folk kan unndra seg hva jeg vil gjøre for dem. De kan ganske simpelt holde seg borte fra det arbeid jeg leder. Nå snyter jeg dem — når jeg går i kloster, er der ingen ende på det gode jeg kan gjøre dem — *uansett* om de vil eller ei.

Kom til Haderslev som overbevist ateist.

— Er det ad intelligensens vei — i erkjennelsens av at den ikke slår til — at De er blitt så dypt religiøs?

En liten latter: — Jeg er kommet til det på en måte gjennom barndommens subtraksjonsmetode. Jeg kom til Haderslev som overbevisst ateist, men under arbeidet her slo det meg med ett at jeg savnet noe positivt å stå på — et fundament. Når man synes man har vært hele kompasset rundt, ser man at religionen er det grunnleggende for alle ting. Så var der — ja, det kan jeg godt ta med — den fordel at man som katolikk i en framskreden alder, får en grundig undervisning i tros lære — man kan ikke settes til veggs. Skolen, konfirmasjonsundervisningen, gir bare et grunnlag, som forvitrer i den første motgående strøm. Gripes man av en religion i en senere alder, legges det nye grunnlag likesom ovenpå *den* — modnere — innstilling man hadde *da* man ble grepet.

— Er det slett ingen bevisst vilje med i spillet?

— Straks er det en nådegave — når De taler om vilje, tenker De på om jeg er blitt bundet. Folk tror jo at katolikker går rundt med skylapper. Jeg har aldri vært så fri som siden jeg ble katolikk, for jeg har en fornemmelse av at jeg vet hva jeg skal gjøre.

— Er det «føring»?

— Nei, det moralsk opprustning kaller «føring», forstå jeg ikke — men når man trenger til bunns i religiøst liv, får man visshet for at det hele går etter en plan, *Guds vei*. Det gjelder om å oppdage hvor den går, og så gå den.

Ingen lede ved politikk.

— Når De nå avbryter Deres politiske karriere, har det så ingen forbindelse med at De — med Deres innstilling — har følt lede?

— Som jeg sa før: Det avgjørende for meg har vært å finne den sterkeste medmenneskelige kontakt. Jeg har *ikke* følt lede ved det politiske arbeid — jeg ville være et skarn om jeg sa det, så smukt man har tatt imot meg, men nettopp fordi man viste meg at man hadde bruk for mine evner, ja, nettopp derfor tenkte jeg: Så skal de også få hva jeg kan gi — på den riktige måten!

Jeg har ikke følt lede ved det politiske liv, men selvfølgelig har det ikke kunnet unngå å prege mitt offentlige arbeid at jeg gjerne ville ha folk til å bli litt hyggeligere mot hverandre — hva de ikke alltid er!

— Er De sosialdemokrat — ja eller nei?

— Jeg er oppdratt i en streng konservativ ånd, min far var offiser, men sosialismen ligger meg dypt i blodet. Jeg er dog ikke — kan De nok forstå — marxist.

— Altså sosialist?

— Ja, *snyde* — men si allikevel heller sosialdemokrat, for sosialist er i manges øyne det samme som marxist.

Fellessynden og personlig synd.

Forstår De, min tanke er den at det sosiale arbeid trenger til en støtte på det overnaturlige plan. Det er jo så begrenset hva man kan yde i det som kan måles, veies og telles — men naturligvis skal der også noen til å yde der. Arbeidet i barnevernet har lært meg kolossalt om uforstyldt elendighet. Og hvem har skylden? Er vi ikke alle skyldige? Ronald Fangen har et sted uttrykt det så overskuelig: Han sier at det onde i verden kommer av menneskenes synd. *Det* er fellessynden. Men ser vi det onde og foretar oss intet, så er det *personlig synd*. Jeg har sett min andel i skylden for den felles elendighet og besluttet å hjelpe på *min* måte, gjennom bønner. Det at jeg går i kloster, er ikke et uttrykk for egoistisk verdensflukt, som noen tror. Heller ikke ønsket om å redde egen

salighet. Baktanken er at jeg håper å bli satt i stand til å gjøre det mektige arbeid som forestår meg, hjelpen til det skal komme ovenfra.

Offerets betydning det sentrale.

— Forsakelsen skal man ta på sin egen kappe?

— Uten forsakelse, selvutslettelse, var det intet verd. Offerets betydning er blitt det sentrale for mitt vedkommende.

— Og de mennesker De føler Dem knyttet til?

— Jeg ble tidlig foreldreløs — jeg har lenge hatt det sådan at alle var meg like kjære og like nære. Jeg regner med å kunne ta fellesskapsfølelsen med inn i klosteret, og jeg føler ikke at jeg svikter noen ved å trekke meg tilbake.

— De gjør heller ikke noen enkeltperson ulykkelig?

— Nei, ikke noen person. Under alle forhold tror jeg at jeg ikke vil tape mitt mål av syne. Jeg stoler så meget på høyere maktens inngripen at jeg vet man ikke kan smutte utenom når kallet har lydt. Jeg er jo blitt et annet menneske — så deilig frigjort fra meg selv. Den som hviler på et religiøst grunnlag, blir alltid det.

— Gjelder det etter Deres mening også ikke-katolikker?

— Selvfølgelig, men ikke alle religioner bærer vitne om at deres medlemmer blir gladere — det er jeg blitt i fantastisk grad.

— Hva sier byråds-kollegene?

— De forstår ikke, men bøyer seg lojalt for en beslutning de ikke forstår. En venn av meg, ateist, sa til meg: — Det må være noe ved en religion som kan få deg til *det!*

Derfor går jeg i kloster!

Anna Møldrup ser litt distré framfor seg, som om hun tenkte: Har han nå også riktig forstått meg? Så føyer hun til for helt å slå det fast:

— Jeg har i opplysningsarbeidet den evne å kunne bevege meg temmelig høyt når jeg taler — De forstår sikkert hva jeg mener. En aften da deltagerne i møtet var meget bekymret, det var i de bevegede dager omkring Tsjekkoslovakia, falt det meg inn: Om du nå kunne stå opp og si dem alt hva der fyller deg, og derved gjøre dem rolige, som du selv er det! Men jeg så at jeg ikke kunne gjøre det, så de ville kunne følge meg. Jeg *kunne* som sagt gå høyt med mine tilhørere — men det aller siste lille stykke kunne vi ikke sammen nå oppover.

Jeg vil ikke nøyes med å gi folk tre fjerdedeler av hva der for meg er hele sannheten. *Derfor* går jeg i kloster.

Og så sier hun til sist med et lite smil:

— Det var en søt og god dame her i byen som hørte om min beslutning og sa: — Det er synd! Vi kunne nå også ha gjort noe mer for henne og invitert henne litt oftere!

Det var smukt, men ikke særlig rammende tenkt av henne.

Mogens Bostrup i «Nationaltidende».

ST. OLAVS FORBUND

St. Olavs Forbund vil avholde centralstyremøte i Kristiansand S. i bededagshelgen. Arbeidsutvalget har ifølge de utsendte sirkulærer ført opp 10 punkter på dagsordenen, og en regner med at alle lag tilsluttet forbundet vil la seg representere på møtet — eventuelt ved stedfortreder.

TIL DOMFEST I KÖLN

IV.

Dagen før sin avreise fra Tyskland var biskop Mangers sammen med biskop Müller, Sverige, og biskop Fleischer, Syd-Afrika, invitert til rådhuset i Leverkusen for å inntegne seg i byens «Gylde bok». Her ser vi biskop Mangers trykke borgermester dr. Claes' hånd, mens biskop Müller smilende ser på. Den kommunistiske representanten står gjemt t. v., mens den kristeligdemokratiske ordføreren i midten — som har vært i konsentrasjonsleir — ingen grunn har til lenger å skjule seg.

Domjubileet i Köln var i første rekke en kirkelig fest. Men vi har i de foregående artikler sett at den ikke var begrenset til alteret og sakristiet. Kölns erkebiskop ville vise i praksis hva han mente med «Kirken som det menneskelige samfunns livsprinsipp». — I denne artikkel skal vi se thesens umiddelbare slagkraft og invalid-samfunnets optimistiske svar.

Det skulle være unødvendig å fastslå at Det Tyske Rike ikke består lenger. Men der består riks-tyskere, og like mange i dag som etter forrige verdenskrig. Det vil altså si samtlige levende tyskere minus en minoritet teoretikere hvis oppriktighet en må trekke i tvil. Politikernes rop er her spake for tiden. Men naturens er ekte og følelsesmerket. Savnet av enheten og fellesskapet mellom øst og vest for eksempel er like konkret som savnet av sementen.

På begge plan, det materielle og det politiske, mangler det sammenbindende element, og noe riktig gjenreisningsarbeid skulle synes vanskelig å få satt i gang så lenge dette bare er emne for drømmeri.

Hva dette har med 700 års jubileet for Kölnerdomens reising å gjøre?

Jo. Det har det å gjøre at hele idéen med en fest ville være fullstendig meningsløs og direkte formastelig, om den ikke var unnfanget i lyset av en gjennomgripende gjenreisningsplan. Som Tyskland ligger der lemlestet og partert ville det være usmakelig om en geografisk gunstig plasert del av befolkningen holdt kjempeselskap med mest fremmede til bords, mens deres egne ikke var bedt eller til nød fikk være med og se på. Og «deres egne» gjelder ikke bare kölnerne eller rhinlenderne, «bizonierne» eller Tysklands katolikker. Det gjelder alle fredselkende —

unnskyld uttrykket — tyskere, uaktet konfesjoner på begge sider av jernteppet. Var ikke alle dem trukket inn i rammen av Dom-jubileets inspirerende mening som gjennom de siste syv hundre år har kjent en hellig stolthet i seg ved tanken på det nasjonale symbol, da ville årets domfest vært mer til forargelse enn til gagn. Det er her ikke tale om en gjenreisning og samling av et forlorent keiserrike, ikke en gang av en Weimar-republikk, heller ikke realisering av en fremtidig Bonner-republikk. Nei, inspirasjonen bak Dom-jubileet er klart og tydelig kunngjort av dets geniale organisator, kardinal Frings, da han innbød sitt folk til å akseptere Kirken som det menneskelige samfunns livsprinsipp, og gjenreise det tyske folkesamfunn på dette grunnlag.

Og hva går dette livsprinsipp ut på?

Jo, det går ut på at Kirken er et levende organ gjennom Kristus som menneskenes Frelser og forløser. Kirkens tale er evighetens røst inn i tiden. De bærende normer for jordelivet må hvile på den lære Jesus Kristus har forkynt og overlatt Kirken å verne om og forplante. Hans lære om mennesket som et vesen skapt for evigheten, må få en primær innflytelse på menneskets liv på jorden. Det fremtidige samfunn i evigheten, er gjort avhengig av samfunnet med Kirken, Kristi mystiske legeme, på jorden. Som en nødvendig konsekvens må Kirken tre inn i tidens kår, bli synlig i samfunnet, bli synlig for rik og fattig, for den friske og den syke, for den sterke og den svake, for filosofen og sliteren, for arbeideren og arbeidsgiveren. Det er sagt — og det sies: Proletarer i alle land, foren dere! Men Kirkens rop i dag rammer et videre og langt mer brennende problem: «Arbeidere og arbeidsgivere — foren dere!» Dette ropet er typisk for den lærende Kirke i dag. Kirken trenger seg inn i samfunnets konkrete vansker med Kristi lære om alle menneskers personlige integritet som det hellige likhetstegn mellom mennesker. Har Kirken en gang vunnet slaget for personlighetens integritet i kristen forstand, vil det i neste omgang kunne lykkes å få menneskene til å forstå at alt arbeid i samfunnet er like verdifullt både i samfunnets og Guds øyne. Da er selve erhvervslivet, slitet for det daglige brød, blitt et stadium i hvervingen av evighetslivet.

En slik tale — selv om den ikke falt akkurat slik — kunne den fattes i et miljø av ruiner?

La oss vandre litt omkring i Domjubileets varierte program. La oss slippe de store linjer litt av syne, og dale ned på enkelte episoder. En oppmerksom leser vil se at de likevel ikke faller utenfor den store linjen, men er små — uskyldige kanskje — yttringer av det kristne livsprinsipp!

Kölnerne elsker varmt sin kardinal, sin overhyrde. De sier han er «volkstümlich». Det er han også. Enda som erkebiskop var han fast gjest på Kölns svømmestadion. Siden han fikk kardinalverdheten for noen år siden, sies det at han har sluttet å svømme — der. Men det kan ikke riktig uten videre aksepteres: Nevnte institusjon er bombet sønder og sammen og der flyter ikke en dråpe vann. Så hvem vet... et come back kan være forestående!

At dette med svømningen har sin riktighet fikk vi bekreftet indirekte ved en annen påstand. Det ble sagt at den eneste rekreasjon kardinal Frings for tiden unner seg, er fiolinen. Etter sigende skal han en gang hver fjortende dag trekke seg tilbake i et lite værelse hos noen sykesøstre, og da spiller han fiolin fra morgnen til aften. Søndag aften etter det store Stadion-møtet var vi hans gjester i hans nye midlertidige hjem utenfor Köln. Der stod et flygel, og på flyglet lå en fiolin. Ved siden av lå bunker av noter for fiolin, og på notestativet lå oppslått et partitur av Mozart. Så da stemmer vel også dette med svømningen!

*

Apropos musikk, så skal det nevnes at den kirkelige tonekunst fikk et rikt innslag i jubileumsprogrammet.

Av dette skal her først nevnes den såkalte Dom-musikk. Under denne betegnelse har den en tradisjon som er eldre enn selve Domen. Den Kølnske Dom-musikk fikk sitt særpreg allerede i begynnelsen av det 8. århundre, og rike stiftelser i det 10. århundre viser at den allerede da hadde betydning og anseelse.

Under pontifikalmessene i jubileumsuken, der de utenlandske kardinaler celebrerte, avløste det ene storverk det annet, og om ettermiddagene holdtes musikkandakter under veldig oppslutning fra publikums side. Det gamle ærverdige orglet var blitt smadret av en bombe under krigen, men et nytt var allerede reist.

De civile myndigheter hadde dessuten gjort det mulig for kunstnerne å by på daglige kirkemusikalske konserter med bistand av 11 fulltallige kor fra forskjellige tyske domkor, mannsangforeninger og koralskoler. Programmene vekslet mellom gregoriansk og den klassiske og moderne polifoni. På scenene oppførtes de gamle Kölner-Mysterienspiele samt religiøst-inspirerte skuespill av nyere dato.

*

Fra Bensberg står et bilde for meg som i grunnen hører til minnesnes privatalbum. Men la det stå til: Gjестene med 7 kardinaler i spissen var på vei gjennom Rhinlandet for å vekke folk til liv og arbeide, en slags moralsk-opprustnings reise. Man stanset i presteseminaret i Bensberg til kaffe — og de som enda ikke hadde skrevet sine navn inn i Kølns gylne bok, skulle gjøre det her. Midt under det hele kom seminarets regens og leste opp en velkomsttale til kardinallegat Micara og hele følget på latin. Med sigaretten mellom fingrene stod kardinallegaten opp og svarte omgående i en aldeles fortreffelig tale på — skal vi si — klassisk latin — improvisert! I anledningen fikk jeg opplyst av en romersk latinist at å røke en sigarett på akseptert latin lyder: «candidam tabaci fistulam fumantem sugere»!

*

Det som ubetinget etterlot det dypeste og gledeligste inntrykk på oss overalt hvor vi kom — det være seg i Köln, i Bonn, i Godesberg, i Leverkusen og i det vi møtte av Münsterland — var den grunnfestede

kristne innstillingen hos de sivile og militære myndigheter.

Jeg har tidligere nevnt det i forbindelse med festakten ved Kølns universitet, mottakelsen på Hotell Excelsior, masse møtet på Stadion og den daglige oppslutning om gudstjenestene. Eksemplene kan forfleres.

Den britiske kommandant mottok de kirkelige dignitærer ved en stilfull lunsj i sin residens. Etiketten fordret det ikke, det var generalens og hans stabs personlige kristne overbevisning som preget initiativ, og bordtalene var verd verdenspressens oppmerksomhet.

I Bonn stod øvrigheten praktisk talt sammen med hele byen i fossende regnvær med skybrudd og ventet i timevis spent på bilkortens ankomst. Fra Norge vet vi hvordan regnet kan piske forgjeves på en 17.mai-forsamling. Men her var det da faktisk som hele befolkningen var dratt opp av Rhinen! — Folket knelte likevel ned i slapset og mottok andektig biskopenes velsignelse, og myndighetene fremførte sine hilsener temmelig uanfektet av sprutet og av at flossen i hånden etter hvert satte i å lekke som et brøstfeldig vannspann.

Verst artet været seg, men så vemodig vakkert verten og borgermesteren seg i gamle Schloss Godesberg. Man var budt opp til den middelalderske riddersal for å nyte Rhinlandets herligste utsikt. — Men, som sagt, regnet stod som et ugjennomtrengelig jernteppe og stengte for alt det vakre der ute. Likevel, — verten og borgermesteren forenet i herr Zanders person, hadde en doktoravhandling parat om stedets topografiske beskaffenhet, historie og posisjon som kulturernes observasjonstårn gjennom seklene. Der ble gjentatte ganger sendt forhandlingsmenn fram til talerstolen, men på vikende front fikk han dog uttrykt det som han av sin innerste sjel ville ha fram: «Vi er alle dypt overbevist om, at Deres Eminenser og Excellenser som representanter for den høyeste moralske makt på jorden og trofaste overfor det budet Han gav hvis kors dere bærer på deres bryst, vil holde det for et opphøyet kall «to set right this world which is out of joint», som Shakespeare sier det, slik at vårt land som ennå på det fjerde året etter krigen ligger i grus, kan komme på fote igjen og innta sin plass i Vestens folkefamilie.»

(Forts.)

I. H. K.

ST. OLAVS EKSP. HAR MOTTATT FØLGENDE BIDRAG TIL MINNESTEN OVER MGR. K. KJELSTRUP:

Y. Kjelstrup	kr. 100,—
Fam. Taxt	» 50,—
Nils Parmann	» 100,—
Ragnhild Andersen	» 10,—
S. L.	» 25,—
N. N.	» 50,—
Helga og G. A. Løvland	» 50,—
Sigrid Undset	» 100,—
Lektor Kjelstrup	» 100,—
P. P.	» 10,—

kr. 595,—

Tidligere innkommet

» 1 180,—

I alt kr. 1 775,—

En fransk jesuitt uttaler seg om det økumeniske arbeid

En av Frankrikes førende teologer, jesuittpateren Jean Daniélou, har nylig gjestet Sverige og Danmark. I Lund har han ført samtaler med professor Anders Nygren og dosent Edsman og holdt foredrag ved det teologiske fakultet om «Origenes og Bibelen». Han har også vært i Uppsala der han foruten å holde foredrag møtte dosentene Bo Reicke og Nyberg. Endelig talte han i København ved et møte som var arrangert av Teologisk Forening og Academicum Catholicum.

«Kristeligt Dagblad» har nyttet høvet til et intervju med pater Daniélou og bedt ham fortelle om sine beveggrunner til å søke sådanne kontakter med protestantisk teologi. «St. Olav» har tidligere i år gjentagne ganger forsøkt å orientere sine lesere om Kirkens holdning til det økumeniske arbeid. Vi har brakt redaksjonelle innlegg, originalartikler, italsenke og hollandske kommentarer bl. a. til Amsterdam-møtet, for på denne måte å få det bredest mulige synspunkt fram. Som et nytt bidrag i denne hensikt bringer vi «Kristeligt Dagblad»s intervju med den franske jesuittpater, idet vi lar spørsmål og svar gå for intervjueren «Johs»s regning.

— Jeg anser det for avgjørende betydningsfullt for det økumeniske arbeid at man virkelig lærer hinannens teologi å kjenne, sier pater Daniélou. Det er også formålet med det tidsskrift «Dieu vivant», i hvis ledelse jeg sitter, gjennom artikler av teologer fra både den protestantiske, ortodokse og katolske verden å skape ikke diskusjon, men forståelse.

Bibelsk teologi vokser fram på katolsk grunn.

— Og De søker særlig forbindelse med de nordiske land?

— Den nordiske teologi interesserer meg uhyre meget. Som De kanskje vet, er der i den katolske verden ved å vokse en bibelsk teologi fram ved siden av den skolastiske, og det betyr at forbindelsen blir langt lettere til f. eks. den teologi som professor Fridrichsen i Uppsala representerer. Den sterkt liturgiske bevegelse i Sverige med prestene Gunnar Rosendal og Per Lundberg i Saltsjöbaden betyr jo også en tilnærming mellom protestantisme og katolisisme. Pastor Lundbergs bok om dåpen er for øvrig oversatt til fransk.

— Deres arbeid er egentlig av økumenisk natur, men det ligger altså innenfor rammen av det som er tillatt etter Pavens opprop i sommer?

— Det var bare visse misbruk og en viss dogmatisk indifferentisme som især er kommet til uttrykk i Tyskland, som skulle fordømmes av Pavens skrivelse. Den berører ikke forholdene i Frankrike og Skandinavia f. eks., og den forbyr ikke sammenkomster under private former, men bare deltagelse i det offisielle økumeniske arbeid og felles gudstjenester. Mens jeg var i Sverige, skrev jeg for øvrig til Rom og fortalte om mitt arbeid, og jeg mottok et helt igjennom positivt svar. Grunnen til at skrivelsen ble offentliggjort, var den at de økumeniske bestrebelser i disse år er i ferd med å bli så sterke i den katolske verden at det var grunn til å rettlede dem, og

skrivelsen hadde ikke til hensikt å stanse bestrebelsene. De konferanser som har vært ført i Tyskland mellom framtrepende protestantiske og katolske teologer, og hvor professor Skydsgaard har deltatt, vil også kunne fortsette i framtiden.

Ofte mere «på bølgelengde» med protestanter.

— Hvordan venter De utviklingen: Kan der komme et fruktbart samarbeid i stand mellom katolikker og protestanter, eller skal protestantene «vende tilbake til Rom»?

— Bare så meget kan jeg si at der ikke er noe rimelig forhold mellom de ulykker som er fulgt med Kirkens splittelse, og splittelsens årsaker i sin tid. Hvordan framtiden vil forme seg, er det umulig å si, men så meget er sikkert at den økumeniske bestrebelse både blant protestanter og katolikker vil få større og større omfang.

— På hvilket grunnlag kan man møtes?

— På det bibelske, og den bibelske teologi har i dag mange varme forkjempere i den katolske verden. La meg i den forbindelse si at der ikke er tale om noen mentalitetsforskjell mellom katolikker og protestanter. Der er alle slags mentaliteter blant katolikker som blant protestanter, og ofte kan jeg føle meg mer «på bølgelengde» med en protestant enn med en trosfelle.

— Og De kan møte protestanten som kristen?

— Ja, naturligvis. Det er ikke alene den romersk-katolske kirke som er kristen. Protestanter tror jo på Kristus likesom vi, og der finnes atskillig i den protestantiske teologi som vi katolikker kunne lære noe av. La meg her nevne Søren Kierkegaard.

For mange katolikker ville til Amsterdam!

— Men var det så nødvendig at den katolske Kirke unnlot å sende observatører til Verdenskirkekonferansen i Amsterdam?

— Det skulle ikke være noe prinsipielt til hinder for at den katolske Kirke hadde sendt observatører. Når det ikke skjedde, var det visst nærmest fordi det var for mange katolikker fra forskjellige land som ville med.

— Det var jo en skuffelse for mange protestanter . . .

— Det var det også for mange katolikker, og jeg kan fortelle Dem at da jeg ved påsketid var i Rom sammen med den kjente protestantiske teolog professor Cullmann og drøftet saken med Pavens, var det meningen at der skulle komme katolske observatører. Det kan altså ikke være noe i veien for at katolikker kan være til stede ved framtidige kirkekonferanser.

Fransk henvendelse til Rom om Spanias protestanter.

— Til sist et spørsmål om forholdene i Spania: Kunne den katolske Kirke i Frankrike, som stiller seg avvisende overfor den undertrykkelse av protestantene som finner sted i Spania, ikke gjøre en praktisk innsats for å endre forholdene?

— Der er stor indignasjon i Frankrike over situasjonen i Spania — for øvrig er det ikke alene protestanter som lider under den, også en kardinal og tre katolske biskoper er drevet i landflyktighet. Vi har derfor søkt å gjøre vår innflytelse gjeldende og har bl. a. rettet en henvendelse til Rom gjennom Jaques Maritain, den franske minister ved Vatikanet. For øvrig kjenner jeg selv katolikker i Spania som lider under at forholdene er som de er.

Det kan hende at en stanser i lesningen av evangeliet og spør seg selv: har jeg noengang tenkt meg gjennom dette som jeg har lest uttallige ganger? Har jeg klart for meg hva hvert ord betyr og hva Vår Herre mener? Som t. d. dette: «Ta mitt åk på dere og lær av meg; for jeg er saktmodig og ydmyk av hjertet; og dere skal finne hvile for deres sjeler; for mitt åk er mildt og min byrde er lett.» (Matt. 11, 29—30.)

Hans løfte lyser oss imøte: hvile for våre sjeler, fred i våre sinn, det største av alle livets goder — det er målet. Men hva er midlet? Hva er hjelpen til å bære, det «milde» åk? Mon den ligger i de to ord «saktmodig» — «ydmyk»? De er i daglig tale og tankegang så lite brukt at vi nesten må lete oss fram til deres fulle betydning.

Mon ikke ydmykhet i grunnen er det samme som selverkjennelse overfor Gud? Passer det på Jesus av Nasaret som sa: «Jeg er ydmyk?» Ja, absolutt. Hans første handling i sitt offentlige liv, hans dåp i Jordan, av Johannes Døperen, var en ydmykhetsakt. Og hver gang han taler om seg selv som Menneskesønnen i forhold til Faderen er denne ydmykhet klar som dagen: «Min Fader er større enn jeg»; «om denne dag og time vet ingen noe uten Faderen alene»; «din vilje skje, ikke min.»

Denne sanne selverkjennelse, denne ydmykhet, utelukker selvsagt ikke ord som disse: «Jeg og Faderen er ett»; «all makt er gitt meg i himlen og på jorden», når han taler om seg selv som Ordet som ble kjød — Gud av Gud.

Også når det gjelder oss mennesker synes det som ordet «ydmyk» uttrykker vårt forhold til Gud: selverkjennelse. «Kom ihu, Herre, at jeg er intet, har intet, kan intet!» (Imit. kap. 3, bok 3.)

Men så kommer det annet store ord: *saktmodig!* Hvordan kan det best omsettes i daglig språkbruk? Betyr det stillferdig? blid? behersket? Det skulle ikke undre meg om det i første øyeblikk hadde en liten bilyd av svakhet, ettergivenhet — litt i retning av «godsan»?

Det synes klart at dette ord uttrykker *forholdet til våre medmennesker*. Vi spør igjen: passer det på Jesus av Nasaret? Ja, absolutt. Allerede profeten Esaias bruker det, og Matteus siterer det (kap. 21, v. 5) «Si til Sions datter: se din konge kommer til deg saktmodig, ridende på et esel.» Kort tid etter dette inntog sto han i Getsemane foran soldatene — og Judas, og til Peter som slår til en av dem sier han bare: «stikk ditt sverd på plass» og leger den sårede. Og til Judas: «Venn, hvorfor er du kommet.» (Matt. kap. 26.) Få timer senere, under forhøret hos overpresten, slår en tjener ham på munnen. Herren sier bare: «har jeg talt urett, så bevis at det er urett; men har jeg talt rett, hvorfor slår du meg?» (Joh. 18, 23.)

Var denne «saktmodighet» svakhet? Å nei, svakhet var ikke i ham, og når det gjaldt Faderens ære, Faderens vilje, da vek han ikke tilbake for strenghet i ord eller handling. Få timer etter sitt inntog «saktmodig, ridende på ett esel» jog han i hellig harme selgere og pengevekslere ut av templet. Vi minnes også hans svar da man fortalte ham at Herodes strepte etter hans liv: «Gå og si til den reven: se, jeg driver ut djevler og gjør folk friske i dag og i morgen, og den tredje dagen er jeg kommen til ende.» (Luk. 13, 32.) Og i sine straffetaler til fariseer og saduseer legger han såvisst ikke fingrene imellom når det gjelder å verne folket mot deres falsk-

het, hykleri og hovmot og vise hva Gud mente og ville med den lov han hadde gitt sitt folk.

Nei, saktmodighet er ikke svakhet, men en egen form for styrke. Det skal ofte større kraft til tålemot enn til pågangsmot. Den er sterkere som uten vrede bærer urettferd imot seg selv enn den som «uten frykt» tar igjen og prøver å få hevn. Og det kreves større styrke for å svare stillferdig enn for å svare heftig på harde ord.

Men hva er da denne byrde som er «lett». Vår lodd i livet er det ikke Herren mener; for han har jo nettopp sagt: Kom til meg alle som arbeider og bærer tunge byrder, og ett annet sted: «I verden skal dere ha trengsler, men vær frimodige, jeg har vunnet over verden», (Joh. 16, 23), og igjen: «Vil noen komme etter meg, da må han fornekte seg selv, daglig ta sitt kors opp og å følge meg.» (Luk. 9, 23.)

Mon den lette byrde skulle være det bud Herren ga sine disipler og som lå ham slik på hjerte at han gjentok det tre ganger: «Dette er mitt bud, at dere skal elske hverandre likesom jeg har elsket dere» (Joh. 15, 12—17—34). Mener han den følelsesbetonte kjærlighet, utsprunget av sympati for enkelte mennesker, og som vi kjenner fra Jesu eget liv? Det heter: «Jesus elsket Marta og hennes søster Maria og Lasarus», (Joh. 11, 5), og: «en av hans disipler, han som Jesus elsket, lå opp til Jesu bryst» (Joh. 13, 23).

Nei, Gud gir ikke bud eller forbud til våre følelser, men til *vår vilje*. Den kjærlighet som er det store bud må være den viljesbetonte, hvis vesen er godhet, hjelpsomhet, overbærenhet, — *velvilje*. I daglig tale er «velvilje» blitt ett pent, noe avblekt ord; men i virkeligheten finnes intet bedre for *den kjærlighet som er et bud.* Vi skal ville hverandre vel! — Ibsen hadde rett: «det er viljen som det gjelder; viljen frigjør eller feller.»

Og mon ikke det «milde åk», sjelens oppriktige innstilling på saktmodighet og ydmykhet ville hjelpe mer enn noe annet til å gjøre dette bud, eller denne byrde, «lett»? C.

Tanker omkring en bok

«Tiden kaller på kirken».

Kristian Schjelderup. Aschehougs Forlag.

Denne bok fra biskop Schjelderups hånd er bygd over en rekke foredrag forfatteren har holdt i siste par år om kirkens, dvs. den norske kirkes ansvar og særlige oppgaver i tiden.

En bok fra denne hånd kan ikke unngå vår oppmerksomhet. En kunne nesten si: Vi har ventet på den.

Den norske kirke har vært ute i dyst. Den har vært prøvet i motstand der ytre makt ble satt inn. Den hevdet seg sterkt og godt i kampen, og folket var sin kirke varmt takknemlig.

Men i dag?

«I dag behøver ikke folk lenger den hjelp i den nasjonale kamp som kirken den gangen ga — og sier takk og farvel» (s. 57).

Det er sterke ord om den norske kirkes stilling i folket i dag. At ordene blir så sterke er vel nettopp fordi biskop Schjelderup våger å *ville* kjenne situasjonen som den er.

Og da tvinges han til å se den med folks, ikke folkets, egne øye. Kontakten med de levende mennesker, ikke med folke-begrepet gir det svar som kommer virkeligheten nærmest. Her er det derfor ikke kirkepolitikeren eller den skarpe teologen som vil orientere seg, men *sjelesørgeren*. Da må han ut på marken, inn i hjemmene, ta innom arbeidsplassene, rettssalene og bak gitteret. Inntrykene biskop Schjelderup har fått, er hentet fra den norske hverdag, ikke i samtale på kirketrappen til søndags og høytid.

Disse inntrykkene er dystre og varsler ikke godt. Men hva er kirkens svar?

Biskop Schjelderup ønsker bl. a. mer selvkritikk hos kirkens menn og mer beskjenhet hos kirken som institusjon, men det som først må skje er at kirkens aktive lemmer må bli slik at «kristendommen begynner å lyse ut av oss selv».

Forfatteren reiser kritikk og sier sin kirke sin mening om sviktpunktene. Men det som særlig opptar en katolsk leser er alle de muligheter til praktisk innsats kirken stilles overfor. Ja, det er ikke bare muligheter, men det er kirkens kall, hevder biskopen, å gå ut og yte personlig hjelp i folks åndelige nød, arbeide praktisk for sosial utbedring, gå aktivt, selv med de største ofre inn for fredens sak. Kirken med sitt helhetssyn på mennesket har her ikke bare store muligheter til å yte verdifull støtte, men har et særlig kall å oppfylle som er blitt mer og mer synlig med tiden.

Sett med katolske øyne er dette både interessant å høre og gledelig. Interessant, fordi her innbys til å velge «den farlige linjen» istedet for den teoretiske, akademiske «angår-ikke-meg»-linjen.

Det er «farlig» å gå inn i kampen for sjelenes frelse. Det engasjerer kirken i praktisk talt alt som angår menneskelivet. *Den katolske Kirke* har fått føle det til gangs. Det har hett og det heter at den blander seg for meget opp i denne verdens styre og stell. Den gjør det ettertrykkelig. Den lar ikke samfunnet i fred med dets forsmøtelser! Det er dens kall: «Den friske har ikke læge behov.»

Som sagt, det er interessant å lese denne del av «impulser til ettertanke» som biskopen innbyr til diskusjon om i all åpenhet.

Det er dessuten *gledelig*. Enhetslengselen hos kirkene har støtt og strandet på dogmatisk grunn. Det er i og for seg en forargelse alle berøres av og lider under. Derfor skal her ikke tas opp det dogmatisk betingede i biskop Schjelderups bok som kunne friste til kritikk.

Men om den protestantiske kirke ville gå modigere inn for «den farlige linjen» som forfatteren gjør seg til talsmann for, da har ikke bare dens kristne såkorn vunnet i kraft: da er der kommet et element av katolisitet på praktisk plan inn i vår tids kristenhet. Dette element ville uten tvil virke befruktende på den kristne solidaritetsfølelse, som igjen ville bringe kunnskap om neste skritt som ubønnhørlig måtte tas på enhetens vei. Det kan spørres om når og hvordan en da konkret får oppleve hva dogmeløs kristendom er god for og hva et dogme egentlig innebærer. Det er å frykte for at «den farlige linjen» blir en seilas ut på siste reis.

ihk.

UTLANDET

PARIS. Tidsskrift for musikk og liturgi. Under denne tittel er utkommet et nytt månedlig tidsskrift, som har stilt seg som oppgave helt å vie seg arbeidet for en genuin religiøs musikk etter de direktiver som er gitt ved Pave Pius X.'s Motu Proprio og gjennom Pave Pius XII.'s ensykliska «Mediator Dei».

BOURGES. For tredje gang siden Notre Dame-abbedit i Fontgombault ble grunnlagt i det 11. århundre har benediktinermunkene fra Solesmes blitt oppfordret til å anta seg den liturgiske bønn ved klosteret. Til navnet Solesmes knytter der seg som kjent en ærerik tradisjon på den liturgiske sangs område.

LISIEUX. Der har utfoldet seg store festligheter i Lisieux i forbindelse med festen for byens store helgeninne, den hl. Teresa. Bl. a. var erkebiskopen av Westminster, kardinal Griffin til stede, og en gate ble oppkalt etter helgeninnen.

HAAG. Ved det katolske universitetet i Nimwegen er blitt opprettet et vitenskapelig misjonsinstitutt som har som særlig oppgave å utdanne misjonærer utsett til ledende stillinger ute på misjonsmarken. Der stilles strenge krav til kandidatene som etter sine vanlige teologiske studier her skal vie seg et nytt tre-årig spesialstudium. Der vil bli gitt forelesninger i misjonsteologi, misjonshistorie, misjonsrett, antropologi, sammenlignende teologi og filosofi. Fakultetet får en friere stilling overfor Universitetet enn de andre fakulteter, men vil stå under den samme felles ledelse. Der vil unntagelsesvis også bli gitt adgang for ikke-geistlige å frekventere det nye institutt, som ventes å kunne ta fatt allerede i år.

VATIKANET. Jacques Maritains etterfølger som Frankrikes ambassadør ved den Hellige Stol, den kjente grev Vladimir d'Ormesson, er ankommet til Rom og har avlevert sine akkreditiver hos den Hellige Far.

BUDAPEST. Pater Balogh, president for det «utrenskede» opposisjonsparti i Ungarn, er blitt fratatt sitt geistlige embete da han har trosset forbudet fra kirkelig hold som forbyr prester å ta aktiv del i politikken.

PRAG. Nytt angrep på Kirkens menn. Den tsjekkoslaviske forsvarsminister har rettet et nytt angrep på den katolske klerus. Han har ordrett uttalt: «Da medlemmene av denne stand utgjør en fare for regjeringens politikk, vil vi gjøre bruk av loven. Republikkens forsvar vil ikke gjøre stand foran deres alter!»

WASHINGTON. Det russiske nyhetsbyrå «Tass» har nylig sendt ut en melding om at erkebiskopen av New York, kardinal Spellmann, skal ha sendt 500 000 dollar til Paven for kamp mot kommunismen. Denne meldingen blir kategorisk dementert fra autoritativt kirkelig hold. Det blir slått fast at ikke bare kardinal Spellmann, men samtlige nordamerikanske biskoper, i en årrekke allerede har sendt levnetsmidler, klær og penger til Vatikanet, der Paven gjennom sin hjelpekommisjon har disponert det hele til fordeling mellom de nødlidende i Europa uten hensyn til nasjonalitet. Dette storstilte humanitære arbeid blir av Kreml stadig utlagt på ondsinnet vis og ongrepena treffer alltid Pave Pius XII selv.

« ST. OLAV » TAKKER

fru Sigrid Undset og frk. Anna Duschek for bidrag til innredningen av vårt blads redaksjon og ekspedisjon.

En særskilt takk til St. Josefsostrenes ordenssamfunn som for tredje gang har skutt generøst til og bl. a. bekostet malingen av rommene.

Det gjenstår nå å komplettere inventaret så at redaksjon og ekspedisjon i det daglige arbeid lettere kan møte de mange tekniske krav som stilles til et moderne blad.

B A S A R

St. Olavslaget i St. Olavs menighet, Oslo, vil i midten av november måned holde basar til inntekt for kirkelige formål. La oss alle samlet gå inn for arrangementet, og vi ber på det varmeste de som kan å sende inn gavegjensnder som mottas i St. Olavs prestegård, Akersveien 5 III.
STYRET.

R. I. P.

Fru Petra Lund

døde den 8. oktober 1948 på St. Josefs Hospital i Halden, styrket med Kirkens hellige nådemidler.

Hennes sjel anbefales til de troendes forbønn og i prestenes hellige messoffer.

Soknepresten til Petri menighet, Halden.

Katolsk

RELIGIONSUNDERVISNING for elever ved de høyere skoler.

Mine notater fra årene 1940—45 er nå stensilert (ca. 120 sider). De som tidligere har bedt om eksemplarer og ikke kunnet få, vil nå kunne skaffe seg dem, også til eventuelle elever. — Pris pr. hefte: Kr. 4,—. Det finnes ikke mer enn 150 eksemplarer.

Pastor Duin,
Olavsgaten 19 — Porsgrunn.

Oslo

Katolske Menighetspleie

Akersveien 5.

Kontortid: tirsdag og fredag kl. 10—1.

Telefon 42 37 43.

T U N G H Ø R T E :

Nå er det nye OTICON høreapparat kommet som De i egen interesse bør prøve. Det er et glimrende rørforsterket apparat, og med dette kan de tunghørte høre både ved samtaler, foredrag, kirker etc. Våre kunder er henrykt over hvor klart og naturlig en hører med OTICON.

Apparater sendes til prøve.

Undertegnede, som har vært i firmaet 28 år, har den lengste erfaring i bransjen, og står gjerne til tjeneste ved valg av apparat.

Vi har lagt inn høreanlegg i ca. 70 norske kirker.

AMERICAN NORWEGIAN OTICON, A. BRUCE

Fridtjof Nansens plass 6, Oslo.

Telefon 42 33 32.

Norges eldste spesialforretning i høreapparater.

Stemmebruk, opplesning

Behandling av talefeil.

ADELAIDE JØRGENSEN

Telf. 46 23 73. — Jac. Aallsgt. 16 II

FREDRIK HVEDING

Tekn. Kem. Fabrikk og Farvehandel
Kirkegt. 3, Oslo

Telefon: butikk 42 30 63

kontor 42 15 22 - 41 60 79

KJØP

DERES

KAFFE

hos

Gunder Strømme, Kristiansand

HJEMMELAGET ITALIENSK MAKARONI

G. Battistoni

Utsalg:

Bjordam kaffeforretning
Bygdø Allé 3 - Tlf. 44 80 81 - Oslo

HANS KARLSEN MALERFORRETNING

Utfører all slags
malerarbeid.

Tordenskjoldsgt. 6 B.
Tlf. 41 07 76 — Oslo

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1, Oslo,

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 85 50 - 69 43 72

J. L. NERLIEN A-S
NEDRE SLOTTSGT. 13 - OSLO
A L T I F O T O

NEBB

er stedet for

alt elektrisk

Ø. Slottsgt. 8, Oslo Telefon 42 19 54

OSCAR J. HANSSEN

Haugesund

Brilleoptik — Fotooptik

NORENBERG & CO. A/S

Margarinfabrikk

Oslo

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

Murmester og entreprenørforretning

Kongensgt. 17, Oslo.

Etabl. 1896.

Telf. 42 50 85 - 42 52 23

Eivind Brosstad

Såpefabrikk

Telefon 42 67 04

Vognmannsgt. 8 - Oslo

Trykksaker — Protokoller

Kontorrekvisita

WITTUSEN & JENSEN A/S

Tlf. 42 18 80 (centralbord) - Oslo